

Павленко Т.М.

магістрант,

Науковий керівник: Тесленко Т.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність проблеми дослідження. Освіта України, на сьогодні, ставить безліч запитань щодо змісту й організації навчання. Оскільки суспільство потребує якісно нових характеристик освітніх систем, направлених на розвиток умінь і навичок самостійної діяльності, необхідних для постійної освіти та самоосвіти, конструктивного мислення, умінь і навичок ефективної взаємодії та комунікації, формування позитивного ставлення до себе й навколишнього світу. Класно-урочна система навчання, на жаль, не спроможна забезпечити реалізацію цих завдань. Натомість особистісно орієнтовані технології, зокрема, проектна, у гармонійному поєднанні з класно-урочною здатна продемонструвати позитивні результати. Цілком закономірно, що проектні технології, заборонені на теренах колишнього Радянського Союзу ще в 1931 р., відроджуються в освітянській практиці України досить повільно, адже саме вони висувають високі вимоги до особистості педагога, його інноваційного мислення, орієнтації на особистісний і професійний рівень дитини в процесі навчання. На сучасному етапі розвитку освіти не тільки визначаються тенденції до розвитку освітнього процесу, а й віддається перевага оновленню виховного процесу, який має бути соціальним і особистісним одночасно. Визначною рисою сучасності стає формування професійної педагогічної культури, часткою якої є проектна культура викладача як організатора та ініціатора проектно-технологічної діяльності.

Педагогічне проектування відображено в різних теоретичних моделях і відрізняється різноманітністю підходів до його вивчення, різними понятійними апаратом, аспектами самого проектування. Ряд авторів Є. Алісов, В. Безрукова, В. Бордовська, В. Давидов, О. Заїр-Бек, І. Зязюн,

О. Коберник, В. Монахов, Г. Муравйова, Т. Подобєдова, В. Радіонов, В. Стрельніков, Я. Фруктова досліджують педагогічне проектування в загальноосвітньому закладі та проектування й моделювання навчання у вищій школі, підготовку викладачів до педагогічного проектування.

О. Кравець, М. Люшин, Т. Подобєдова, О. Солом'яний, Т. Ткач, А. Ткачук, А. Цимбалару, Т. Шиян розкривають дефініції «проект», «проектування», «проектна діяльність», «педагогічне проектування». За Г. Муравйовою, проектування – це: перетворення природних явищ у штучні предмети і процеси, що задовольняють людські потреби; створення уявлення про об'єкт, що ще не існує; вибір способу дій, підготовчі дії; компонент життєдіяльності людини, що дозволяє їй раціонально будувати своє життя і виконувати різноманітні види необхідної діяльності; ставлення людини до дійсності, прагнення до комфортного існування [2].

Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують впродовж визначеного відрізка часу [1].

Застосування проектної технології вимагає від педагога використання сукупності дослідницьких, пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів. Таким чином, суть проектної технології – стимулювати інтерес учнів до певних проблем, що передбачають володіння визначеною сумою знань, та через проектну діяльність, яка передбачає розв'язання однієї або цілої низки проблем, показати практичне застосування надбаних знань.

Виконання проектів – процес творчий, а самоосвіта в значній мірі наближає студентів до творчості. Отже, проектна діяльність стимулює процес самоосвіти, натомість самоосвіта стимулює творчість.

Формування у майбутніх учителів початкової школи досвіду проектної діяльності здійснюється за двома основними напрямками:

- 1) включення методу проектів у процес вивчення різних дисциплін, передбачених навчальним планом;
- 2) введенням у навчальний план підготовки курсу з технології проектування в початковій школі.

Доцільність останнього зумовлена необхідністю навчити майбутній педагог не лише проектувати, а й здійснювати управління розробкою проектів у школі.

Для ефективного застосування проектних технологій у підготовці майбутніх вчителів початкових класів слід дотримуватися наступних педагогічних умов:

1) значущість в дослідницькому і творчому плані проблеми та її усвідомлення учасниками навчально-виховного процесу (студенти повинні усвідомлювати теоретичну і практичну значущість завдань для їх професійного зростання);

2) професійна спрямованість та реальність виконання запропонованих завдань (проекти мають бути пов'язані з майбутньою професійною діяльністю і мати практичне значення);

3) структуризація змістової частини проекту (чітке планування етапів виконання проекту);

4) самостійність студентів у виконанні проектів (важливо чітко встановити обсяг і зміст самостійної роботи кожного учасника проекту);

5) використання дослідницьких методів;

6) суб'єкт-суб'єктна взаємодія учасників навчально-виховного процесу;

7) ресурсно-диференційований підхід до використання проектних методик, що передбачає урахування можливостей викладача та рівня підготовленості й індивідуальних особливостей студентів;

8) адекватність системи контролю за виконанням проекту відповідно до складності завдань (форми та методи контролю повинні бути методично обгрунтованими).

Основною метою взаємодії викладача і студентів на етапах створення проекту є формування у майбутніх викладачів спрямованості на самостійну продуктивну діяльність, самоосвіту та самовдосконалення, а як наслідок – формування професійної компетентності, активної життєвої позиції, здатності до створення та упровадження інновацій у майбутній професійній діяльності.

Отже, проекти як співтворчість дозволяють сформувати комфортні взаємостосунки в колективі, взаємостосунки між вчителем і учнями, розкрити різноманітні здібності їх учасників і дають можливість бути успішними і в житті, і в професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Матяш Н.В. Подготовка будущих учителей технологии к обучению школьников проектной деятельности / Н.В. Матяш, Н.З. Семенова. – Брянск, 2000. – 256 с.

2. Муравьева Г.Е. Педагогическое проектирование в деятельности школьного учителя : учеб.-метод. пособ. [для начинающих учителей] / Е.В. Куренная, Е.А. Дубова, Г.Е. Муравьева. – Шуя, 2011. – 190 с.

3. Педагогічні технології: наука – практиці / О.І. Кульчицька, С.О. Сисоева, Я.В. Цехмістер; За ред. С.О. Сисоевої. – Вип. 1. – К. : ВШОЛ, 2002. – 280 с.